

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 27. maja 2021. godine
Br. ref.:RK1787/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI63/20

Podnosilac

Ilir Zymberi

**Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda
Ac. br. 4336/19 od 6. februara 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Ilir Zymberi, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz sela Molić, opština Đakovica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Apelacionog suda Ac. br. 4336/19 od 6. februara 2020. godine, kao i rešenje PPP.br.2/19 Osnovnog suda od 11. jula 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka, kojima su, navodno podnosiocu zahteva povređena prava i slobode garantovane članom 31. [Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 10. aprila 2020. godine, podnosilac je putem pošte podnelo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 19. maja 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safet Hoxha za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljati i Radomir Laban.
7. Dana 4. juna 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva, istim obaveštenjem Sud je od podnosioca zahteva zatražio da popuni zvanični formular zahteva, dostavi Sudu rešenje PPP.br.2/19 Osnovnog suda od 11. jula 2019. godine, kao i informacije zazano za njegov zahtev za zaštitom zakonitosti ponet Vrhovnom sudu. Istog datuma Sud je kopiju zahteva prosledio i Apelacionom sudu.
8. Dana 17. juna 2020. godine, podnosilac zahteva je Sudu dostavio popunjeni formular zahteva, obaveštenj (KMLC br.56/2020 od 10 juna. 2020 godine) Vrhonog suda povodom njegovog zahtva za zaštitom zakonitosti, međutim rešenje PPP.br.2/19 Osnovnog suda od 11. jula 2019. godine podnosiolac nije priložio.
9. Dana 12. aprila 2021. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 20. decembra 2018. godine, Energetska Korporacija Kosova (u daljem tekstu KEK) je protiv podnosioca zahteva pokrenula predlog za izvršenjem zbog

neizmirenih dugovanja za utrošenu električnu energiju za period od 05. feb 2011 godine do 20. marta 2013. Istog dana, privatni izvršitelj G.D je dozvolio izvršenje nalogom P.br 1379/18.

11. Dana 26. decembra 2018. godine, podnosilac zahteva je na izvršeni nalog (P.br 1379/18) uložio prigovor Osnovnom sudu u Đakovici, navodeći da je sporni dug zastareo.
12. Dana 11. jula 2019 , Osnovni sud u Đakovici, je rešenjem [PPP. br. 2/19] odbio kao neosnovan prigovor izvršnog dužnika obrazlažući da je podnosilac zahteva prihvatio dug prema KEK-u sklapanjem ugovora o odplati duga (br. 61422) od 12. aprila 2018 godine sa KEK-om.
13. Nepoznatog datuma na rešenje [PPP. br. 2/19] Osnovnog suda u Đakovici podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu zbog, *“bitne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, kao i zbog povrede materijalnog prava”*.
14. Dana 6. februara 2020. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 4336/19], odbio kao neosnovan žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Osnovnog suda, obrazlažući, *“u konkretnom slučaju, parnične strane između sebe su sklopili Ugovor o plaćanju duga br. 61422 od 12.04.2018. godine kao i Izjavu o prihvatanju duga br. 61422 dana 12.04.2018. godine, kojom su se stranke složile da dug plati preko reprogramiranja duga od 870.08 Evra, sa ciljem da iskoriscenja prema Zakonu br. 05/L-043 o brisanju javnih dugova i briše iznos od 2.070.90 Evra, ugovor koji dužnik nije ispunio, pošto je bio obavezan da prihvaćeni dug plati u 18 rata, isti je platio samo jednu ratu na osnovu člana 3. ugovora 61307 od 25.01.2018. godine, gde se naglašava da „u slučaju da korisnik prouzrokuje 3 uzastopna kašnjenja u isplatama prema programiranju, sporazum se prekine i plaćeni deo duga, ako ima, briše, i preostali deo duga se vraća, uključujući ovde i sve kazne“, plaćeni dug je izbrisan, dok preostali deo duga mu je vraćen, i pošto osim sklopljenog sporazuma, takođe i izvršena plaćanja od strane dužnika prekidaju rok zastarevanja u smislu gore navedene odredbe, prema tome stav i pravni zaključak prvostepenog suda o odbijanju prigovora dužnika je pravičan i zakonit, a žalbene navode dužnika u vezi zastare duga, rezultuje kao neosnovana, koje je ovaj sud odbio kao neosnovana a pobijeno rešenje je odlučio da potvrđuje. “*.
15. Nepoznatog datuma, podnosilac zahteva je na rešenja Osnovnog i Apelacionog suda podneo predlog državnom tužiocu za pokretanje zahtev za zaštiti zakonitosti pred Vrhovnom sudom.
16. Dana 10.juna 2020. godine, državni tužilac je obaveštenjem KMLC br. 56/2020 podnosioca zahteva obavestio da *„predlog nije prihvaćen, zato što u ovoj stvari nema dovoljne zakonske osnove za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti“*.

Navodi podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva navodi da su Osnovni i Apelacioni sud povredili njegova prava zagaranovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP ne navodeći konkretno kako je do tih povreda došlo.
18. Podnosilac zahteva tvrdi „ *Prvostepeni sud je odbio prigovore dužnika smatrajući da navedeni razlozi dužnika u prigovoru ne učestvuju u razloge predviđena u članu 71 ZIP-a, za šta smatramo da je ovaj sud pogrešno odlučivao na takav način, iz činjenice jer su navedeni dovoljni razlozi kojima je dokazano da Izvod iz poslovnih knjiga dužnika je potpuno jednostran akt poverioca, neosnovan na zakon i ne predstavlja izvršni naslov.*”
19. Podnosilac zahteva je dodao da „ *Što se tiče ugovora potpisanom između strana, odnosno poverioca i dužnika vezano sa reprogramiranjem duga, mora se imati u obzir da se radi o ugovoru sa dvostranim pravima i obavezama, tako da se u ovom slučaju ne može da poverilac traži plaćanje duga, pozivajući se na taj ugovor ako isti ne poštuje*”
20. Po navodima podnosioca zahteva, „ *Ako strane ne poštuju ugovor u tom slučaju stanje ostaje onako kako je bila pre njegovog sklapanja istog i ista ne stvara pravni efekat i u tom slučaju poverilac ne može da traži dug stariji nego do januara 2017. godine.* “

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.
22. *U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:*

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

23. Pored toga, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagaranovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

24. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac podneo zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno rešenje [Ac.br. 4336/19] Apelacionog suda od 6. februara 2020. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je isto tako naglasio osnovna prava i slobode za koja tvrdi da su povređeni, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.

25. Međutim, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslov prihvatljivosti utvrđen u pravilu 39 (2) Poslovnika, koje propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

26. Sud prvo primećuje gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljive iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu 2. pravila 39 Poslovnika.

27. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četvrtog stepena“; (ii) navodi kategorisani kao „očigledni ili evidentni nedostatak povrede“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od

31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284).

28. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, u čijoj će oceni, Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom.
29. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenim odlukama povređen član 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.
30. Sud primećuje da podnosilac zahteva ponavlja iste argumente koje je podneo u postupcima pred Osnovnim i Apelaciona sudom, da su se redovni sudovi bavili ovim pitanjem, tako da će Sud u narednim stavovima dodatno razraditi postupke pred redovnim sudovima.
31. U konkretnom slučaju Sud primećuje da se tvrdnje podnosioca vezano za povredu članova 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, svode na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu i interpretaciju zakona od strane redovnih sudova, čime on pokreće pitanje pogrešne primene i interpretacije zakonskih odredbi. Podnosilac takođe traži od Suda da *procenio zakonitost osporenih odluka*, što spada isključivo u nadležnost redovnih sudova (zakonitost).
32. U tom smislu, Sud ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i tumačenje i primena zakona u punoj nadležnosti redovnih sudova, a da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava zagarantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao sud "četvrtе instance" (Vidi: u tom smislu slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su tamo korišćene; i vidi, takođe slučajeve Suda KI128/18, gore citiran, stav 56; i KI62/19, gore citiran, stav 58).
33. Stoga, u ovim okolnostima, a na osnovu napred navedenog i uzimajući u obzir navode koje je izneo podnosilac zahteva i činjenice koje je on predočio, Sud, oslanjajući se i na standarde koji su uspostavljeni u njegovoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoju tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP (vidi u ovom kontekstu i između ostalog, slučajeve Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport S.H.A., "Adem Jashari"*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40).
34. Sud takođe naglašava da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP ne garantuju nikome povoljan ishod u sudskom postupku niti propisuju da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u sporu, gde

obično jedna strana dobija, a druga gubi (Vidi: u tom smislu, slučaj ESLJP-a Barbera, *Messeque i Jabardo protiv Španije*, presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68; i slučajeve Suda KI128/19, citiran gore stav 58; i KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 07. juna 2019. godine, stav 42).

35. U tom pogledu, kako bi se izbeglo nerazumevanje među podnosiocima zahteva, mora se imati na umu da “pravičnost” koja se zahteva članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, nije “supstancijalna”, već “proceduralna” pravičnost. U praktičnom smislu, i u principu, to se svodi na kontradiktorni postupak u kome se stranke nalaze u istim uslovima pred Sudom (Vidi: u tom smislu, slučaj Suda KI64/20, podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 03. avgusta 2020. godine, stav 41 i KI22/19, citiran gore stav 43).
36. Sud dalje primećuje da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21, i vidi, takođe, slučaje Suda KI128/19, citiran gore stav 59).
37. Na kraju, Sud naglašava da podnosilac zahteva navodi povredu gore pomenutih članova ne argumentujući i ne obrazlažući njihovu povredu osporenim odlukama.
38. Sud podseća na svoju sudsku praksu prema kojoj samo pominjanje određenog člana Ustava, bez jasnog i relevantnog obrazloženja o tome kako je to pravo povređeno, nije dovoljno kao argument za aktiviranje zaštitnog mehanizma koji pružaju Ustav i Sud kao institucija koja vodi računa o poštovanju ljudskih prava i sloboda (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KIO2/18, podnosilac *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; KI95/19, podnosilac *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. oktobra 2019 stav 34).
39. Takav stav Suda je zasnovan na sudskoj praksi ESLJP-a, na osnovu koje se navodi ili žalbe koje su ne obrazložene i nepotkrepljene argumentima i dokazima proglašavaju neprihvatljivim kao očigledno neosnovane (vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine kroz uslove prihvatljivosti; Deo I. Neprihvatljivost na temelju merituma; A. Očigledno neosnovana predstavka; 4. Nepotkrepljene žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283). Pored toga, takvi navodi koji ne naglašavaju na adekvatan način navodne povrede su takođe neprihvatljivi na osnovu člana 48. Zakona u vezi sa tačkom d) stava 1. pravila 39. Poslovnika, na osnovu kojih su podnosioci zahteva dužni da svoje zahteve tačno razjasne i adekvatno iznesu činjenice i navode o osnovnim pravima i slobodama koja su im navodno povređena.
40. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud smatra da podnosilac zahteva nije jasno razjasnio činjenice i navode o povredi gore navedenih članova Ustava i da se kao rezultat toga, ti navodi moraju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno

neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je utvrđeno u stavu 2. pravila 39. Poslovnika.

41. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika.

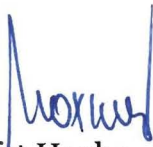
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. i 47. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 12. aprila 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

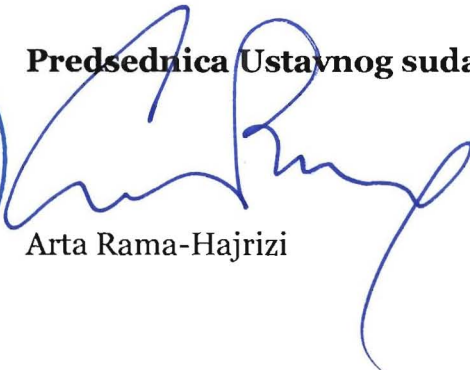
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Arteta Rama-Hajrizi